

ПРОТОКОЛ 14

от заседание на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, проведено на 20.05.2025 г.

Днес, 20.05.2025 г. от 10.30 часа се проведе заседание на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия в състав:

Председател:	Георги Кузманов
Зам.председател:	Калина Чапкънова
Членове:	Гергана Мутафова Йордан Стоев – отсъства

От администрацията на Висшия съдебен съвет присъстваха: Дилиана Янкова, главен експерт – юрисконсулт в дирекция „Правна“ и Стефка Барова – техническият сътрудник на комисията.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Станка Стоянова Димитрова**, прокурор в Окръжна прокуратура – Пазарджик, по повод предложение от административния ръководител на Окръжна прокуратура – Пазарджик, за назначаване на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Пазарджик.

2. Писмо от Теодора Точкова, главен инспектор на Инспектората към ВСС.

3. Разглеждане на преписки, образувани по жалби и сигнали.

4. Разни.

ОТНОСНО:Т.1. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Станка Стоянова Димитрова**, прокурор в Окръжна прокуратура – Пазарджик, по повод предложение от административния ръководител на Окръжна прокуратура – Пазарджик, за назначаване на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Пазарджик – *докладва Калина Чапкънова*.

Становището е изготвено въз основа на становището на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – Пазарджик, данните от кадровото дело на кандидата, писма от отдел 10 „Инспекторат“ при Върховна касационна прокуратура, Софийска градска прокуратура, Инспектората към ВСС, извършени проверки в деловодната система на ВСС.

Обобщеният извод на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет е, че **Станка Стоянова Димитрова**, прокурор в Окръжна прокуратура – Пазарджик, спазва изискванията, регламентирани в

Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи и притежава необходимите нравствени качества, за да бъде назначена на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Пазарджик.

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

1.1. На основание чл. 37, ал. 9 от ЗСВ приема становище относно притежаваните нравствени качества от **Станка Стоянова Димитрова**, прокурор в Окръжна прокуратура – Пазарджик, по повод предложение от административния ръководител на Окръжна прокуратура – Пазарджик, за назначаване на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Пазарджик.

1.2. Изпраща становището на Комисията по атестиране и конкурси към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, по компетентност.

ОТНОСНО:Т.2. Писмо от Теодора Точкова, главен инспектор на Инспектората към ВСС, ведно с Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2023 г – *докладва Георги Кузманов*.

МОТИВИ: Г-жа Теодора Точкова, главен инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) е предоставила на вниманието на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (ПК на ВСС) Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2023 г.

Анализът се изготвя на основание чл. 54, ал. 1, т. 19 ЗСВ, който възлага на ИВСС ежегодно да обобщава добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките извършвани от органа за почтеност и конфликт на интереси, на имуществените декларации на магистратите, за установяване на действия, накърняващи престижа на съдебната власт и действия свързани с нарушаване независимостта на магистратите.

В анализа са разгледани относимите европейски и международни стандарти във връзка с етичното поведение на съдиите, прокурорите и следователите и във връзка с декларирането на имущество и интереси от съдии, прокурори и следователи. Разгледани са и принципите, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските съдии и Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи.

Обследвани са добри практики на други европейски държави в областта на декларирането на имущество и интереси от съдии, прокурори и следователи, в областта на проверките за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт и проверките, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

Анализирана е нормативната уредба и правомощията на ИВСС при проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ.

Анализът включва и подробна статистическа информация за проверките на имуществените декларации на магистратите през 2023 г., за проверките за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, както и за проверки, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

В анализа са обобщени и трудностите и предизвикателствата пред проверяващите екипи на ИВСС при извършването на проверките имуществените декларации на магистратите, сред които са отчетени: липсата на механизъм за изискване на информация за притежаваните недвижими имоти и финансови инструменти в чужбина и за реализираните сделки с тях, както и за наличностите по банкови сметки в чужбина; липсата на механизъм и за проверка на финансови инструменти, търгувани чрез инвестиционен посредник, и на инвестиционно злато; не могат да бъдат проверени разплащанията, извършени от магистратите чрез дружества, регистрирани по Закона за платежните услуги и платежните системи; липса на регламентация на национално ниво по отношение на виртуалните валути и др.

Обобщени са и установените трудностите и предизвикателствата пред проверяващите екипи при извършване на проверките за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и проверки, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, като основно тези трудности се дължат на неточности в правната регламентация на тези нарушения.

В заключителната част на анализа са обобщени добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила за поведение от магистратите във връзка с декларирането и проверката на имуществото и интересите им, и по отношение на почтеността и конфликта на интереси, както и на действията, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушават независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

Като добра практика при декларирането и проверката на имуществото и интересите е отчетено: високото ниво на запознанство на съдиите, прокурорите и следователите със задължението им да подават декларации за имущество и интереси в установените срокове; наблюдава се повишаване степента на осъзнатост на магистратите да декларира изчерпателно и коректно имуществото и интересите си; увеличава се дела на имуществените декларации, които са придружени от декларации-съгласие по чл. 62, ал. 5, т. 1 от Закона за кредитните институции и др.

Към лошите практики са причислени тенденцията през годините за подаване на декларациите в последните няколко дни от законовия срок, предаването на декларациите в голям брой от съдилищата и прокуратурите на неформално определен служител (обикновено системен администратор), който ги събира и изпраща на ИВСС, начина на записване на електронен носител и др.

Като добри практики по отношение на спазването на етичните правила за поведение от магистратите във връзка с почтеността и конфликта на интереси, както и на действията, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушават независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, установени по реда на Глава девета, раздел Іб ЗСВ е отчетено обстоятелството, че броят на сигналите за нарушения на интегритета на магистратите не е висок в сравнение със сигналите по чл. 54 от ЗСВ. Само по пет проверки през годината са установени

данни за нарушения и са направени предложения за образуване на дисциплинарни производства.

В резултат на извършената съпоставка между добрите и лошите практики са направени обобщени изводи, както следва:

1. по отношение на декларирането на имущество и интереси:

- българското законодателство е в унисон с общата тенденция за все по-нарастващо значение на системата за деклариране на имущественото състояние и интереси на лицата, заемащи висши публични длъжности, като ефективен инструмент за превенция на корупцията;

- системата за деклариране на имущество и интереси от магистратите и за проверка на декларираното в България е с по-широк обхват от останалите държави членки на Европейския съюз;

- законодателното решение за възлагане на обсъжданите проверки на ИВСС няма аналог в правните системи на други държави членки;

- задължението на магистратите за деклариране на имуществото и интересите си е ключов инструмент за недопускане на конфликт на интереси;

- системата на деклариране, проверка и публикуване на декларациите осигуряват публичност и прозрачност на доходите на магистратите, способстват за повишаване на доверието на гражданите към съдебната система и улесняват подаването на сигнали за недеклаирано имущество;

- необходимо е цялостно осъвременяване на материалноправната рамка в съответствие с промените в социално-икономическите и технологичните условия в страната.

2. по отношение на етичното поведение на магистратите:

- с оглед непрекъснатите предизвикателства, пред които се изправя съдебната система е необходимо принципите, заложи в Кодекса за етично поведение на българските съдии и Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи постоянно да се развиват и усъвършенстват;

- с цел гарантиране на високо ниво на професионализъм и почтеност в съдебната система ИВСС е провел две обучения, ориентирани към конкретните състави на нарушенията на интегритета на магистратите и предмета на тези проверки. Също така на интернет сайта на органа се публикуват анонимизирани случаи на нарушения, констатирани при извършване на проверки.

Във връзка с констатациите и изводите се подчертава необходимостта от създаването на единни насоки за поведението на магистратите в случаите, в които те са изправени пред етични дилеми. Налагането на тези единни стандарти се предлага да бъде чрез: въвеждането на обучителни програми за продължаващо професионално развитие, които да включват теми като конфликт на интереси, почтеност и независимост; засилване на механизмите за контрол и отчетност; усъвършенстване на процедурите за деклариране и интереси; възлагане на различни органи в съдебната система да осъществяват деонтологична превенция; засилване на сътрудничеството с международни организации и обмен на добри практики с други държави; провеждане на кампании за повишаване на обществената осведоменост относно етичните стандарти и ролята на съдебната система и включване на гражданското общество в процеса на мониторинг и оценка на етичните стандарти.

Съгласно чл. 54, ал. 1, т. 19 ЗСВ ИВСС следва да изпрати, изготвения от него Анализ на Висшия съдебен съвет. Служебно известно е, че преписката е изпратена за запознаване и на председателстващия Съдийската колегия на ВСС, поради което е необходимо Анализът да бъде внесен в заседание на ПК на ВСС.

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

2.1. ПРИЕМА за сведение Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 от ЗСВ за 2023 г. и го **ВНАСЯ** на заседание на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за запознаване с представената информация.

2.2. ПРЕДЛАГА на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, да вземе следното решение:

1. **ПРИЕМА** за сведение Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 от ЗСВ за 2023 г.

ОТНОСНО: Т.3. Разглеждане на преписки, образувани по жалби и сигнали.

3.1. Протокол от заседание на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... по преписка с вх.№ ВСС-7890/25.04.2025 г.

Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... (КПЕ към ОП – ...) е сезирана от прокурор ... от Районна прокуратура – ... (РП – ...). От преписката се изяснява, че сигналът на прокурор ... е насочен срещу административния му ръководител – районен прокурор ... В него се твърди за неравнопоставено третиране на прокурор ... спрямо останалите прокурори от РП – ..., продиктувано от личното отношение от страна на административния ръководител към конкретен съдебен служител и критиките за работата му от страна на прокурор ...

В хода на извършването на проверката КПЕ към ОП – ... е изслушала жалбоподателя и магистрата, и е събрала редица относими доказателства – заповеди на административния ръководител, справки от УИС-3 и др.

Констатациите направени от КПЕ към ОП – ... във връзка с оплакванията на прокурор ... са, че „безспорно заповедите за промяна на работното място на прокурорите имат вътрешнослужебен характер и са израз на ръководната власт и пряко проявление на ръководните функции на административния ръководител. В случая обаче се създава впечатление за привилегироване на всичките му подчинени магистрати, с изключение на прокурор ...“, който е бил командирован два пъти в рамките на няколко месеца, без посочен краен срок и след изказване на мнение от негова страна по отношение на дейността на съдебен служител.

Констатация за привилегировано отношение от страна на административния ръководител на РП – ... се прави и по отношение на съдебен служител спрямо останалите, работещи в съда.

Обобщеният извод на КПЕ към ОП – ... е, че е налице допуснато нарушение на т. 9.1. от Раздел III „Специфични правила за етично поведение на административните ръководители“ от Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи от страна на прокурор ..., административен ръководител на РП – ...

За резултата от проверката са уведомени жалбоподателят, проверяваният магистрат, органите по чл. 312 ЗСВ и КПЕ към ПК на ВСС.

Въз основа на горното,

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

Да се изпрати запитване до органите по чл. 312 ЗСВ относно предприетите от тях действия във връзка с констатациите на Комисия по професионална етика към Окръжна прокуратура – ...

3.2. Протокол от заседание на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... по преписка с вх.№ ВСС-5057/25.04.2025 г.

Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... (КПЕ към ОП – ...) е сезирана от Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (КПЕ към ПК на ВСС), чрез препращане на сигнал от ..., ЧСИ към Окръжен съд – ... Сигналът беше насочен срещу предприети действия от страна на прокурор ... от Районна прокуратура – ... при извършено претърсване и изземване в кантората на жалбоподателя.

В хода на извършването на проверката КПЕ към ОП – ... е изслушала жалбоподателя и магистрата, изгледала е видеозаписите, направени при извършеното следствено действие и е събрала други относими доказателства.

Констатациите направени от КПЕ към ОП – ... са, че при извършените следствени действия прокурор ... е действал съобразно закона, като крайния извод на Комисията е, че магистратът не е имал поведение, противоречащо на правилата, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи.

За резултата от проверката са уведомени жалбоподателят, проверяваният магистрат, административният ръководител на Районна прокуратура – ... и КПЕ към ПК на ВСС.

Въз основа на горното,

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

Приема за сведение становището на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... и отнася преписката „към дело“.

3.3. Становище на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... по преписка с вх.№ ВСС-12626/2024/29.04.2025 г., образувана по сигнал от ...

Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... (КПЕ към ОП – ...) е сезирана от Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (КПЕ към ПК на ВСС), чрез препращане на сигнал от ... Сигналът беше насочен срещу предприети действия от страна на прокурор ... от Районна прокуратура – ..., като се твърдеше, че умишлено заобикаля закона с цел манипулиране на производството и постигане на неоснователно предимство при вземане на мярка за неотклонение спрямо

обвиняемия по конкретното дело, както и че не е предоставял своевременно и надлежна информация.

В хода на извършването на проверката КПЕ към ОП – ... е събрала относими доказателства, като констатациите на Комисията са, че наблюдаващият прокурор ... е действал по вътрешно убеждение и въз основа на закона, както и че същият не дължи уведомяване на защитата за планираните действия без участието на обвиняемия, тяхната поредност и време на провеждането им.

Крайният извод на Комисията е, че магистратът не е имал поведение, противоречащо на правилата, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи.

За резултата от проверката са уведомени жалбоподателят, проверяваният магистрат и КПЕ към ПК на ВСС.

Въз основа на горното,

Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

Р Е Ш И:

Приема за сведение становището на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... и отнася преписката „към дело“.

3.4. Становище Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... по преписка с вх.№ ВСС-6520/07.05.2025 г.

В заседание на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (КПЕ към ПК), проведено на 24.04.2025 г. е разгледано Постановление на Апелативна прокуратура – ... (АП – ...), с което на Комисията се изпраща постановление на прокурор ... от Районна прокуратура – ... (РП – ...), по компетентност и за преценка относно спазването на Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи от страна на магистрата, постановил акта.

От наличните материали по преписката се изясняваше следната фактическа обстановка:

По описа на РП – ... е образувано досъдебно производство, разследването е възложено на инспектор ... от ОД на МВР – ... на 14.01.2025 г. В същия ден инспектор ... си е направил самоотвод, като е изложил мотиви за обтегнати отношения с наблюдаващия прокурор – ... Отводът не е приет от прокурор ... с постановление от 20.01.2025 г. на РП – ... Същото е обжалвано пред Окръжна прокуратура – ..., като с постановление от 21.02.2025 г. разследващият полицай е отведен от разследването, като този акт е потвърден и от АП – ..., които ни сезират.

АП – ... счита сезирането на Комисията за необходимо с оглед, съдържащите се в постановлението на прокурор ... от 20.01.2025 г. на РП – ..., обидни квалификации по отношение на инспектор ... Част от същите са: „не е в състояние да проведе законосъобразно и задълбочено разследване по делото“, „същият е мързелив, страхлив, незаинтересован от изхода на делата и е с много слаба подготовка като разследващ полицай, която граничи с некадърност“ и „по-добре да си намери или да му бъде намерена от административните му ръководители при ОД на МВР – ... друга професионална реализация, за да не продължава да се мъчи, или поне да упражнява тази, но на друго място, където няма как за наблюдаващ прокурор... да му се пада прокурор ...“.

Във връзка с горното КПЕ към ПК със свое решение по протокол № 12/24.04.2025 г. е изпратила образуваната преписка на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... (КПЕ към ОП – ...), по компетентност.

Към настоящия момент КПЕ към ОП – ... изпраща свое становище от извършена проверка, като от преписката се установява, че е сезирана за извършването на същата от директора на ОД на МВР – ... – ст.комисар ..., в сигнала на който се съдържат сходни оплаквания на изнесените по-горе.

В хода на извършването на проверката КПЕ към ОП – ... е изслушала прокурор ..., изискала е писмени становища от ст.разследващ полицай при ОД на МВР – ... – ..., от началник отдел „Разследване“ при ОД на МВР – ... и административния ръководител – районен прокурор на Районна прокуратура – ..., както и е събрала редица относими доказателства – докладни записки, самоотводи, прокурорски постановления, жалби и др.

Констатациите направени от КПЕ към ОП – ... са, че в конкретния случай е налице допуснатото нарушение на принципите за вежливост и толерантност, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи. Употребените от прокурор ... думи и квалификации, в постановеното от него постановление са в разрез с учтивостта и любезността, която следва да бъде проявена от страна на действащ магистрат. С тях прокурорът се е отнесъл с неуважение към професионалните качества на разследващия орган, засягайки и личното му достойнство.

Обобщеният извод на КПЕ към ОП – ... е, че е налице допуснатото нарушение на т. 4 от Раздел II „Правила за етично поведение, произтичащи от основните принципи“ от Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи от страна на ..., прокурор от Районна прокуратура – ...

По преписката не се съдържа информация за уведомяването на органите по чл. 312 от ЗСВ за резултата от проверката.

Въз основа на горното,

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

3.4.1. Присъединява преписка с вх. № ВСС-6520/07.05.2025 г. към преписка с вх. № ВСС-6436/21.03.2025 г.

3.4.2. ИЗПРАЩА преписка с вх. № ВСС-6436/21.03.2025 г. на органите по чл. 312 от ЗСВ, по компетентност.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА КЪМ
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ:** (п)

ГЕОРГИ КУЗМАНОВ